

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/JJ/2233/23

Peredur Owen Griffiths MS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

1 Medi 2023

Annwyl Peredur,

Diolch am Adroddiad y Pwyllgor Cyllid mewn perthynas â Bil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru) ("y Bil") a gyhoeddwyd ar 12 Gorffennaf 2023.

Gweler fy ymatebion i'r set o argymhellion yn yr adroddiad yn Atodiad 1 isod. Rwyf hefyd wedi ysgrifennu at Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith i amlinellu fy ymateb i'w hargymhellion nhw.

Yn gywir,

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad 1

Yr ymateb i Argymhellion Adroddiad y Pwyllgor Cyllid mewn perthynas â Bil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru) ("y Bil") a gyhoeddwyd ar 12 Gorffennaf 2023

Argymhelliad 1

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod y Gweinidog:

- yn darparu rhagor o fanylion ynghylch unrhyw reolaeth weithdrefnol gryfach a gynigir mewn perthynas â rheoliadau a wneir o dan y Bil hwn ac**
- yn sicrhau bod Pwyllgorau'r Senedd a rhanddeiliaid eraill yn cael digon o gyfleoedd i graffu ar oblygiadau ariannol unrhyw reoliadau o'r fath.**

Ymateb

Er fy mod wedi penderfynu, ar ôl ystyried, na fyddaf yn cyflwyno gwelliannau eraill i'r gweithdrefnau sy'n berthnasol i Reoliadau a wneir o dan y Bil, rwy'n hapus i ddarparu manylion am y mecanweithiau rheoli gweithdrefnol uwch presennol a gynigir.

Mae'r pwerau i wneud rheoliadau ar gyfer pennu targedau ym Mhennod 1 o'r Bil yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol. Amlinellir gofynion statudol ychwanegol yn y Bil os yw Gweinidogion Cymru am wneud rheoliadau sy'n dirymu neu'n gostwng targed (gan gynnwys disodli'r dyddiad a bennwyd â dyddiad hwyrach). Amlinellir y rhain yn adrannau 3(3) a (4) o'r Bil. Cyn gwneud rheoliadau o'r fath, rhaid i Weinidogion Cymru osod gerbron Senedd Cymru a chyhoeddi datganiad yn egluro pam mae Gweinidogion Cymru yn fodlon mewn perthynas â'r pwyntiau a nodir yn isadran (3). Mae hyn yn cynnig cyfle gwell i'r Senedd ddwyn Gweinidogion Cymru i gyfrif.

Rwy'n hyderus y bydd gan y Pwyllgorau a rhanddeiliaid ddigon o gyfle i ystyried goblygiadau ariannol rheoliadau a wneir o dan y Bil. Bydd unrhyw reoliadau a wneir o dan y Bil yn ddarostyngedig i'r ymgynghori priodol. Bydd asesiad effaith rheoleiddiol yn cyd-fynd â'r rheoliadau i helpu gyda'r broses graffu. Gobeithio bod hyn yn rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor.

Argymhelliad 2

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn darparu Asesiad Effaith Rheoleiddiol llawn a chadarn ar gyfer unrhyw reoliadau a wneir o ganlyniad i'r Bil hwn a bod digon o amser yn cael ei ddarparu i ganiatáu i'r Senedd ystyried unrhyw oblygiadau ariannol cysylltiedig a fydd yn codi.

Ymateb

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn. Bydd y rheoliadau a wneir at ddibenion pennu targedau tymor hir ar gyfer ansawdd aer yn destun ymgynghori a chraffu priodol gan y Senedd. Yn gyson â'r wybodaeth a roddwyd yn y Memorandwm Esboniadol, gallaf hefyd gadarnhau y bydd asesiad effaith rheoleiddiol yn ein helpu i sicrhau bod tystiolaeth berthnasol yn cael ei chasglu yn y modd priodol a'i bod yn destun proses graffu.

Argymhelliad 3

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod y Gweinidog yn rhoi diweddariad i'r Pwyllgor, cyn gynted â phosibl, ar y posibilrwydd y bydd Llywodraeth Cymru yn cael cyllid canlyniadol Barnett mewn perthynas â'r cynigion yn Lloegr i ariannu dyletswyddau ychwanegol i fonitro PM_{2.5}.

Ymateb

Mae'r cyllid i Defra ar gyfer ehangu ei rwydwaith PM_{2.5} wedi'i dalu o gyllideb bresennol Defra a osodwyd yn Adolygiad Gwariant y DU yn 2021. Felly, nid yw hwn yn gyllid newydd ac ni fydd yn arwain at gyllid canlyniadol newydd i Gymru. Byddai'r cyllid hwn wedi ffurfio rhan o setliad Grant Bloc Llywodraeth Cymru bryd hynny, ond nid ydym yn derbyn gwybodaeth am ba raglenni na swyddogaethau y mae'n ymwneud â hwy yn adrannau Whitehall. Mae Gweinidogion Cymru yn gosod cyllideb Llywodraeth Cymru yn unol â'r blaenoriaethau a'r amgylchiadau yng Nghymru ac mae hyn yn cael ei gymeradwyo gan y Senedd.

Argymhelliad 4

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod y Gweinidog yn darparu rhagor o wybodaeth am y gost sy'n gysylltiedig â'r capasiti monitro ansawdd aer, gan gynnwys yr amgylchiadau a allai arwain at ysgwyddo'r gost uwch bosibl ar gyfer yr ystod hon a'r tebygolrwydd y bydd hyn yn digwydd.

Ymateb

Mae costau asesu cydymffurfedd yn y dyfodol sy'n gysylltiedig â chynigion tymor hir ar gyfer ansawdd aer, gan gynnwys y costau modelu a monitro cysylltiedig, yn ddarostyngedig i ddatblygu cynigion penodol ar gyfer targedau, fforddiadwyedd yng nghyd-destun yr argyfwng costau byw presennol ac ystyriaeth Gweinidogion. Mae costau asesu cydymffurfedd ar gyfer pob targed a gynigir ar gyfer llygrydd penodol yn dibynnu ar nifer o ffactorau gan gynnwys:

- y llygrydd;
- diben y targed ar gyfer llygrydd penodol a'r metrig ar gyfer y targed;
- y dulliau a'r technolegau asesu (modelu a monitro â digon o gydraniad gofodol ac amserol ac ansawdd data); a
- Chyngor arbenigol.

Am fod yr asesiad ar gyfer mesur cynnydd tuag at bob targed yn benodol i lygrydd (dulliau a thechnolegau) bydd cyfanswm y costau hefyd yn dibynnu ar nifer a math y targedau a bennir.

Mae cynlluniau i sefydlu monitro ansawdd aer gwell ledled Cymru ar gyfer llygryddion pwysig sy'n effeithio ar iechyd y cyhoedd wedi cael eu datblygu. Cynhaliwyd adolygiad cwmpasu o leoliadau posibl ar gyfer cyfarpar monitro. Mae'r lleoliadau hyn yn bodloni'r gofynion presennol ar gyfer lleoliad cyfarpar monitro. Mae'r cynlluniau drafft terfynol ar gyfer rhwydwaith monitro gwell ar gyfer llygryddion pwysig sy'n effeithio'n bennaf ar iechyd y cyhoedd yn cael eu llunio, a byddant yn ddarostyngedig i'r dibyniaethau a nodwyd eisoes. Mae prosesau monitro ansawdd aer sy'n gysylltiedig â llygryddion sy'n gyfrifol am effeithiau ar gynefinoedd sensitif a bioamrywiaeth hefyd wedi cael eu datblygu ar wahân, gan weithio gyda'r Ganolfan Ecoleg a Hydroleg.

Y nod cyffredinol oedd sicrhau y byddai cynlluniau'n galluogi asesiadau cadarn o gydymffurfedd ag uchelgeisiau polisi presennol a newydd, targedau cyfreithiol ac amcanion.

Mae'r amcangyfrif is o gostau monitro a roddir yn y Memorandwm Esboniadol yn cynnwys ehangu'r rhwydwaith ar gyfer PM_{2.5} yn unig. Byddai'r amcangyfrif uchaf o gostau'n cynnwys y gallu i fonitro llygryddion ychwanegol sy'n effeithio yn bennaf ar iechyd y cyhoedd, sef PM_{2.5}, PM₁₀, NO₂ ac NH₃. Byddai'r gost monitro uchaf yn galluogi cwmpas i ddiwallu anghenion ychwanegol yn y dyfodol ac yn galluogi bod gwaith monitro yn seiliedig ar dargedau ac amcanion ansawdd aer yn y dyfodol.

Mae darparu gwasanaeth ansawdd aer wedi cael ei ystyried hefyd ochr yn ochr ag ehangu'r rhwydwaith monitro ansawdd aer, ac mae'r costau'n cael eu gosod yn y Memorandwm Esboniadol.

Gwariant Cyfalaf Untro	PM _{2.5}	Synwryddion cost isel	Gorsafoedd tywydd	NO ₂	PM ₁₀	NH ₃	Cefndir trefol – Gronynnau mân iawn o gyfansoddion organig anweddol carbon du	Cefndir gwledig – Gronynnau mân iawn o gyfansoddion organig anweddol carbon du	Gwasanaeth Ansawdd Aer	Cyfanswm
Cost uchaf	£7 miliwn	£2.3 miliwn	£180k	£2.2 miliwn	£2.2 miliwn	£35k	£420k	£420k		£14.8
Cost isaf	£7 miliwn	£2.3 miliwn	£180k				£420k	£420k		£10.4 miliwn
Gwariant Refeniw Blynnyddol	PM _{2.5}	Synwryddion cost isel	Gorsafoedd tywydd	NO ₂	PM ₁₀	NH ₃	Cefndir trefol – Gronynnau mân iawn o gyfansoddion organig anweddol carbon du	Cefndir gwledig – Gronynnau mân iawn o gyfansoddion organig anweddol carbon du	Gwasanaeth Ansawdd Aer	Cyfanswm
Cost uchaf	£1.5 miliwn	£1.7 miliwn	£30k	£1.8 miliwn		£277k	£228k	£228k	£1.9 miliwn	£7.5 miliwn
Cost isaf	£1.5 miliwn	£1.7 miliwn	£30k				£228k	£228k	£1.9 miliwn	£5.5 miliwn

Argymhelliad 5

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod y Gweinidog yn darparu rhagor o wybodaeth am y broses ar gyfer cymeradwyo/peidio â chymeradwyo ceisiadau i'r Gronfa Cefnogi Rheoli Ansawdd Aer yn Lleol.

Ymateb

Mae Awdurdodau Lleol yn cyflwyno eu cynigion gan ddefnyddio [ffurflen gais](#) y Gronfa Gymorth Rheoli Ansawdd aer yn Lleol. Mae'r cynigion yn cael eu hasesu gan banel sy'n cynnwys swyddogion o'r tîm ansawdd aer a thimau y tu allan i'r gyfarwyddiaeth i sicrhau craffu annibynnol.

Mae templed asesu'r panel yn Atodiad 2 wedi cael ei ddatblygu gan ddefnyddio canllawiau ar yr arferion gorau gan y Ganolfan Ragoriaeth Grantiau. Mae dull asesu ansoddol yn cael ei ddefnyddio oherwydd amrywiaeth y gweithgareddau y gallai awdurdodau lleol eu cynnal, yn unol â meini prawf grantiau. Pan fydd y panel yn teimlo bod angen sail resymegol gwell neu ragor o wybodaeth rhoddir y cyfle i awdurdodau lleol gyflwyno gwybodaeth ychwanegol, ac mae'r panel yn ystyried yr wybodaeth hon wrth wneud y penderfyniad terfynol. Rwy'n croesawu barn y Pwyllgor ar y cynnydd hwn a byddwn i'n ystyried unrhyw argymhellion ar gyfer gwella

Argymhelliad 6

Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod y Gweinidog yn darparu rhagor o wybodaeth am effaith y gwaith o ystyried a gweithredu Ardaloedd Rheoli Mwg ar y costau a amcangyfrifwyd i awdurdodau lleol a rhanddeiliaid eraill.

Ymateb

Yn y memorandwm esboniadol, rydym wedi rhoi amcangyfrif o'r costau gorfodi y gallai awdurdodau lleol eu hysgwyddo ac rydym wedi amlinellu ein bwriad i gefnogi'r costau hyn drwy'r grant LAQM. Rydym hefyd wedi rhoi amcangyfrif o gostau cyfathrebu sy'n ymwneud â rheoli mwg ac wedi amlinellu'r gyllideb rydym yn bwriadu talu'r costau hyn drwyddi er mwyn sicrhau cysondeb ac osgoi rhoi baich ar awdurdodau lleol.

Mae'r costau sy'n gysylltiedig â gweithredu ardaloedd rheoli mwg newydd yn amrywio yn dibynnu ar ffactorau fel lleoliad, dwysedd poblogaeth a nifer y stofiau nad ydynt yn cydymffurfio. Bydd y canllawiau rheoli mwg rydym wedi ymrwymo i'w datblygu yn cynnwys y cyngor manwl ar yr ystyriaethau a'r prosesau y byddai'n ofynnol i awdurdodau lleol ymgymryd â nhw pe baent yn dewis gweithredu ardal rheoli mwg newydd. Fodd bynnag, byddwn yn cynnal asesiad llawn o'r costau posibl sy'n gysylltiedig ag ystyried a gweithredu meysydd rheoli mwg wrth inni ddatblygu'r canllawiau a chaiff hyn ei gyhoeddi ochr yn ochr â'r canllawiau drafft ar gyfer ymgynghori.

Atodiad 2 – Ffurflen Asesu'r Panel Arfarnu Cymorth Rheoli Ansawdd Aer yn Lleol (2023–2024)

Diben y grant		<p>Diben y grant hwn yw cefnogi awdurdodau lleol i weithredu camau i reoli ansawdd aer yn lleol. Mae'r grant yn cefnogi prosiectau y gellir eu cyflawni (costau a ysgwyddir) erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2023-2024. Nod y grant yw cefnogi gwaith sy'n bodloni un neu fwy o'r meini prawf isod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atal – gweithredu sydd â'r nod o wella ansawdd aer ac yn atal crynodiadau rhag mynd yn waeth a/neu atal crynodiadau rhag mynd dros derfynau cyfreithiol. • Lliniaru – gweithredu sydd â'r nod o wella ansawdd aer mewn ardal Rheoli Ansawdd Aer. • Arloesi - gweithredu sy'n defnyddio dulliau neu dechnolegau arloesol i wella ansawdd aer a/neu leihau dod i gysylltiad ag ansawdd aer gwael. <p>Felly dylid asesu ceisiadau am gyllid yn ôl eu gallu i fodloni un neu fwy o'r meini prawf uchod.</p>
Aelodau'r Panel Arfarnu		
1. Disgrifiad o'r cynnig/cynigion		
1.1	Enw'r sefydliad:	
1.2	Disgrifiad o'r prosiectau:	
2. Nodau ac amcanion		
2.1	Oes tystiolaeth glir bod angen y gweithgarwch arfaethedig?	
2.2	Pa mor dda mae'r prosiectau'n cyflawni nodau atal, lliniaru a / neu arloesi?	
2.3	A yw amcanion y prosiectau'n glir ac yn fesuradwy?	
3. Rheoli risgiau a phroblemau		
3.1	A oes unrhyw gyfyngiadau neu risgiau. Os oes, oes unrhyw gamau lliniaru y gallai'r awdurdod lleol a / neu Lywodraeth Cymru eu cymryd i leihau'r rhain?	
3.2	A yw gwybodaeth am gyflwyno, gweithredu a	

	rheoli wedi cael eu darparu ac a yw i'w gweld yn addas?	
3.3	Pa weithgareddau monitro y bydd angen i Lywodraeth Cymru eu cynnal ar gyfer y prosiectau hyn?	
3.4	A oes unrhyw broblemau technegol neu fasnachol?	
4. Gwerth am arian		
4.1	A yw lefel y cyllid yn gymesur?	
4.2	A yw ansawdd y prosiectau'n dda? A yw canlyniadau'r prosiectau'n rhoi gwerth am arian?	
5. Diwydrwydd dyladwy		
5.1	A oes unrhyw risgiau neu broblemau'n gysylltiedig â'r prosiect?	
Argymhelliad y panel (Dyddiad)		
<i>(Os gofynnwyd am wybodaeth ychwanegol)</i> Argymhelliad terfynol y panel (Dyddiad)		